

Que 1. न्यायमूर्ती रानडे यांनी डेक्कन अॅग्रिकल्चरिस्ट रिलीफ कायद्याचे स्वागत केले कारण -----

- (a) या कायद्यामुळे शेतकऱ्यांना सावकारांपासून संरक्षण मिळेल
(b) या कायद्याद्वारे शेतकरी कर्जाच्या ओझ्यातून मुक्त होतील
वरीलपैकी कोणते विधान/विधान बरोबर आहे/आहेत?

- A. (a) फक्त
B. (b) फक्त
C. (a) आणि (b)
D. कोणतेही विधान बरोबर नाही

उत्तर ||| A

Solution

न्यायमूर्ती रानडे यांनी डेक्कन अॅग्रिकल्चरिस्ट सोसायटी कायद्याचे स्वागत केले कारण यामुळे शेतकऱ्यांना सावकारांपासून संरक्षण मिळेल. 1879 मध्ये, शेतकरी मदत कायदा संमत करण्यात आला ज्यामुळे शेतकरी कर्ज फेडण्यास असमर्थ असल्यास त्यांना अटक आणि तुरुंगात टाकले जाऊ शकत नाही. दख्खनच्या काही भागांतील कर्जबाजारी शेतकऱ्यांच्या सुटकेसाठी हा कायदा होता.

Que 2. खालीलपैकी 'स्वदेशी वस्तु प्रचारिणी सभा' संस्थेचा नेता (प्रमुख) कोण होता?

- A. महात्मा गांधी
B. लोकमान्य टिळक
C. न्यायमूर्ती एम.जी. रानडे
D. डी.डी.मुंजे

उत्तर ||| B

Solution

बाळ गंगाधर टिळक हे स्वदेशी वास्तु प्रचारिणी सभेचे प्रमुख होते.

Que 3. खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहे?

- पहिले वाक्य: MN. रॉय हे लिबरल पक्षाचे नेते होते.
 - दुसरे वाक्य: M.N. रॉय हे रॅडिकल डेमोक्रेटिक पक्षाचे नेते होते.
- A. पहिले वाक्य बरोबर आहे.
B. दुसरे वाक्य बरोबर आहे.
C. दोन्ही वाक्ये बरोबर आहेत.
D. दोन्ही वाक्ये चुकीची आहेत.

उत्तर ||| B

Solution

रॅडिकल डेमोक्रेटिक पार्टी (RDP), हा भारतातील एक राजकीय पक्ष होता जो दुसऱ्या महायुद्धाच्या वेळी अस्तित्वात होता. RDP लीग ऑफ रॅडिकल काँग्रेसमनमधून विकसित झाला, ज्याची स्थापना 1939 मध्ये माजी कम्युनिस्ट आंतरराष्ट्रीय नेते एम.एन. रॉय. मित्र राष्ट्रांना पाठिंबा देण्यासाठी भारताला युद्धात सहभागी करून घेण्याच्या उद्देशाने रॉय यांनी 1940 मध्ये रॅडिकल डेमोक्रेटिक पार्टीची स्थापना केली.

Que 4: भारतात ब्रिटीशांबद्दलची नाराजी दिवसेंदिवस वाढत चालली आहे, आणि ते बाहेर काढण्यासाठी आपल्याला त्यांना मार्ग द्यावा लागेल. तरच आपण आपले सरकार स्थिर करू शकतो. अॅलन ह्यूमच्या या विधानाला -----

--- यांनी पाठिंबा दिला.

- (a) सर वेडरबर्न (b) माउंट स्टुअर्ट एल्फिन्स्टन

(c) सर हेत्री कॉटन (d) Slegal
योग्य पर्याय निवडा:

- A. (a) आणि (c) बरोबर
- B. (b) आणि (d) बरोबर
- C. (c) आणि (a) बरोबर
- D. (d) आणि (b) बरोबर

उत्तर ||| A

Solution

दोन्ही पर्याय 1 आणि 3 मूलतः समान आहेत. एकतर खरे असू शकते.

Que 5: विषम शीर्षक शब्द ओळखा.

- A. विठोबाची शिकवण
- B. कुलकर्णी लीलामृत
- C. शेताजी प्रताप
- D. शेतकर्यांचा आसूड

उत्तर ||| D

Solution

हरिभाऊ चव्हाण :- हरिभाऊंनी समाजाची खूप मोलाची सेवा केली. त्यांनी लिहिलेली काही पुस्तके खाली दिली आहेत 1) जलशाकारिता कवितासंग्रह, 2) शेताजी प्रताप, 3) कुलकर्णी लीलामृत, 4) धर्मभोळेपणाची तुंबडी, 5) घरचा पुरोहित. 6) हिंदू आणि ब्राह्मण, 7) विधीभाग क्र. 1,2, 8) भ्रष्ट ब्राह्मण श्रेष्ठ, 9) चावडीतील बैठक, 10) भातंचा धुळा, 11) शेतकरी गायन, 12) सत्यनारायण पोथी, 13) सुबोध सुमनावली, 14) नाही, 15) कोल्हापुरी पावडे, 16) रामदास तुकाराम भेट, 17) उद्दी छ.शाहू महाराजांचा फोवडा, 18) सुबोध, 19) सुबोध श्लोक, 20) आमचे वडिल कवळे, 21) सज्जनगडाचा पोवाडा, 2)) सत्यशोधक समाज, 24) विठोबाची शिकवण.

Que 6: 18 नोव्हें. 1899 रोजी दिनशां वांच्या यांनी दादाभाई नौरोजींना पत्र लिहून काँग्रेसच्या अपयशांची मीमांसा केली.

- (a) काँग्रेसच्या कामात सातत्याने ले-ऑफ.
- (b) फुरसतीचा उपक्रम म्हणून राजकारणाकडे नेत्यांचा दृष्टिकोन.
- (c) आपण फक्त बोलतो, करत काहीच नाही
- (d) क्रांतिकारी मार्गाचा अवलंब करण्याचा एकमेव मार्ग आहे.

योग्य पर्याय निवडा:

- A. (a) आणि (c) बरोबर
- B. (b) आणि (d) बरोबर
- C. (c), (b) आणि (a) बरोबर
- D. (d) फक्त बरोबर

उत्तर ||| C

1887 मध्ये दिनशां वाचा या संयमी नेत्याने नौरोजींना लिहिलेले हे आहे:

फिरोजशाह आजकाल त्यांच्या वैयक्तिक कामात खूप व्यस्त आहेत ... ते आधीच खूप श्रीमंत आहेत ... श्रीमान तेलंग देखील व्यस्त आहेत. मला प्रश्न पडतो की सर्वजण सोन्याच्या शोधात व्यस्त राहिले तर देशाची प्रगती कशी होईल? त्यांनी पत्रात लिहिले आहे की, जर फिरोजशाह आणि तेलंग यांच्यासारखे लोक संपत्ती निर्माण करण्यात व्यस्त राहिले तर देशाला स्वातंत्र्य कसे मिळणार?

Que 7: अण्णाभाऊ साठे यांनी साम्यवादी विचारसरणीचा प्रसार करण्यासाठी खालील माध्यमांचा वापर केला.

- A. नाटक
- B. कथाकथन
- C. बटावणी
- D. कला पाठक

उत्तर ||| D

अण्णाभाऊ साठे यांच्यावर सुरुवातीला कम्युनिस्ट विचारसरणीचा प्रभाव होता. डी.एन. गवाणकर आणि अमर शेख यांसारख्या लेखकांसोबत ते लाल बावटा कलापथक (रेड फ्लॅग कल्चरल स्काड), भारतीय कम्युनिस्ट पक्षाची सांस्कृतिक शाखा आणि सरकारी विचारसरणीला आव्हान देणाऱ्या तमाशा नाट्य मंडळाचे सदस्य होते.

Que 8: राजा राम मोहन रॉय यांनी 1815 मध्ये 'ब्राह्मो समाज' स्थापन करण्यापूर्वी 'आत्मीय सभा' स्थापन केली तेव्हा त्यांच्यासोबत खालीलपैकी कोण सदस्य होते?

- (a) द्वारकानाथ टागोर, प्रसन्नकुमार टागोर.
- (b) डॉ. राजेंद्रलाल मिश्रा, राजा काली.
- (c) शंकर घोषाल, आनंद प्रसाद बनर्जी.
- (d) केशवचंद्र सेन, देवेंद्रनाथ टागोर.

उत्तर पर्याय:

- A. (a) आणि (d) फक्त
- B. (b), (c) आणि (d) फक्त
- C. (a), (b) आणि (c) फक्त
- D. (d) फक्त

उत्तर ||| C

* राजा राम मोहन रॉय यांनी 1815 मध्ये 'ब्राह्मो समाज' स्थापन करण्यापूर्वी 'आत्मीय सभा' स्थापन केली तेव्हा त्यांच्यासोबत खालील सदस्य होते:

द्वारकानाथ टागोर, प्रसन्नकुमार टागोर.

डॉ. राजेंद्रलाल मिश्रा, राजा काली

शंकर घोषाल, आनंद प्रसाद बनर्जी

* आत्मीय सभा ही तात्विक चर्चेची सभा होती.

* एकेश्वरवादी हिंदू वेदांतवादावर चर्चा आणि वादविवाद सत्रे आयोजित करणे हे सभेचा मुख्य कार्य होते.

* ते आठवड्याला जमायचे आणि यातील बहुतेक मेळावे अनौपचारिक होते.

* या मेळाव्याला मोजकेच बंगाली बुद्धीमान उपस्थित असायचे.

* या सभेचे कोणतेही सदस्यत्व नव्हते.

Que 9: 1842 साली _____ या वृत्तपत्रातील लेखामधून इंग्रजी भाषेवर प्रभुत्व मिळवण्याची गरज अधोरेखित केली होती.

- A. दर्पण
- B. ज्ञानोदय
- C. मराठा
- D. दीनबंधू

उत्तर ||| B

* 1842 मध्ये ज्ञानोदय वृत्तपत्रात इंग्रजी भाषेवर प्रभुत्व मिळवण्याची गरज अधोरेखित करणारा लेख होता.

- * हे 1842 मध्ये सुरू झालेले मासिक होते.
- * त्याची सुरुवात एका अमेरिकन मराठी मिशनने केली होती
- * आशिया आणि युरोपचा नकाशा छापणाऱ्या पहिल्या मासिकांपैकी हे एक होते.
- * पाश्चात्य जग आणि ख्रिश्चन धर्माच्या धर्मनिरपेक्ष विचारांचा प्रसार करणे हा या मासिकाचा उद्देश होता.
- * त्यात हिंदूंच्या जातिव्यवस्थेवर टीका करण्यात आली आणि सर्व जातींपेक्षा श्रेष्ठ असण्यावरील ब्राह्मणांच्या भूमिकेवरही टीका करण्यात आली.

Que 10: महात्मा फुले यांच्या सत्यशोधक समाजाचे प्रमुख कार्यकर्ते कोण होते?

- A. डॉ विश्राम ढोले, कृष्णराव भालेकर, नारायण मेधाजी लोखंडे, मामा परमानंद
- B. कृष्णराव भालेकर, नारायण मेधाजी लोखंडे, डॉ विश्राम ढोले, हरी चिपळूणकर
- C. नारायण मेधाजी लोखंडे, डॉ विश्राम ढोले, हरी चिपळूणकर, मामा परमानंद
- D. कृष्णराव भालेकर, डॉ विश्राम ढोले, मामा परमानंद, हरी चिपळूणकर

उत्तर ||| B

- * कृष्णराव भालेकर, नारायण मेधाजी लोखंडे, डॉ. विश्राम ढोले, हरी चिपळूणकर हे महात्मा फुलेंच्या सत्यशोधक समाजाचे प्रमुख कार्यकर्ते होते.
- * सत्यशोधक समाज हा ज्योतिराव फुले यांनी 1873 मध्ये स्थापन केलेला सामाजिक सुधारक समाज होता.
- * याने महाराष्ट्रातील वंचित गटांसाठी शिक्षण आणि सामाजिक अधिकार आणि राजकीय प्रवेश वाढवण्याच्या मिशनला समर्थन दिले.
- * सत्यशोधक समाजाचा ब्राह्मणविरोध वैयक्तिक ब्राह्मणांच्या विरोधात नाही तर सामाजिक-धार्मिक बाबींमध्ये ब्राह्मणांना प्राधान्य देणाऱ्या व्यवस्थेविरुद्ध होता.